

De moralista a crític

El *Diccionari de la literatura catalana* d'Enciclopèdia Catalana diu que Josep Maria Capdevila abordà l'obra del crític Joubert. Joseph Joubert és conegut com a pensador, assagista i moralista.

Montesquiu torna al Ripollès

César Barba i Sergi Ramis (*501 llocs que has de conèixer abans de morir*, Ara Llibres) obren els indrets recomanats de la comarca del Ripollès amb el castell de Montesquiú. En el text insisteixen a dir que el municipi de Montesquiú pertany a la comarca del Ripollès, Naturalment, a l'índex de comarques també en forma part. Desconeixen que ja fa uns vint anys que Montesquiú va ser exclòs del Ripollès. Ara és adscrit a la comarca d'Osona.

Trasllat potiner del castellà

Lolita Bosch (*La família del meu pare. Una novel·la*, Editorial Empúries) escriu: "Les restes mortals de l'infant es van enterrar al país veí fins que, després de restabliment de la monarquia, van ser traslladats [sic] a El Escorial." L'escriptora converteix "les restes [...] traslladades" en el nyap "les restes [...] traslladats" perquè devia construir la versió catalana de la novel·la a partir de la traducció mecànica de l'original castellà: "Los restos mortales del infante [...] fueron trasladados a El Escorial".

Mal feiners

El DIEC2 estableix que l'adjectiu *feiner* només es pot aplicar a les persones, en reduir-lo a aquesta definició: "afeccionat a la feina". "Bon feiner", afegeix, indica "que fa bona feina" i "mal feiner", que "fa mala feina." Però a l'entrada *dia* apareix un "dia feiner". Com quedem? Per sort, tenim l'Alcover-Moll, la GEC i el GD62. Tots tres diccionaris recorden que, a més d'afeccionat a la feina, *feiner* indica propi de la feina, dedicat a la feina, relatiu o pertanyent a la feina, amb els exemples "dia feiner i "hora feinera".

La troballa de dos inèdits permet de completar el llibre de records de Bladé i Desumvila, 'L'edat d'or'

A mitjan 2007, el fill d'Artur Bladé i Desumvila (Benissanet, 1907 - Barcelona, 1995) va fer una troballa sorprenent. El llibre de records d'infantesa del pare, publicat pòstumament el 1996, *L'edat d'or*, constava d'una segona part, dedicada a l'adolescència, que no havia arribat al lector i no havia passat de l'estadi de text mecanografiat. Les dues parts, "Records de noiesa" i "Records d'adolescència", corresponents, respectivament, als períodes 1907-1919 i 1919-1929, acaben de ser editades conjuntament. Constitueixen el volum cinquè de l'*Obra completa* de l'autor, i el tercer del "Cicle de la terra natal", edició publicada per Cossetània.

Però la nova –i definitiva– edició de *L'edat d'or* recull encara un segon inèdit, el text introductor "Antecedents", dedicat a reportar el drama familiar que va envoltar el naixement de l'autor i que, com diu Xavier Garcia al pròleg, va marcar per sempre més la seva llarga vida posterior, "uns antecedents duts, exemplarment, amb un dolor interior que, evitant la compassió, va sublimar al defora amb un amor sense límits a la família que formaria, als amics i a la pàtria –un tríptic d'afectes que inclogué, en un home de lletres com ell, la nostra cultura, història i geografia".

El drama familiar, podem llegir ara, fa referència als problemes que va plantejar el festeig i el matrimoni posterior dels seus pares, a causa de la rivalitat que hi havia entre les respectives famílies, especialment entre les consogres, enemistades de feia temps. La situació, per a la jove parella, va ser tan angosant i insostenible, que no van tenir més remei que anar-se'n del poble i fugir a l'Argentina. Llavors tenien dos fills, un d'ells el futur escriptor. Els fills restaren al poble, però separats: el germà amb els avis paterns i ell, amb els materns.

L'escriptor confessa que desconeix el motiu de l'enemistat entre les dues dones, que eren cosines i portaven el mateix cognom, "però tinc entès que la cosa venia de lluny i que contribuïen a enverinar-la les espurnes verbals de l'àvia Pepa [la materna], pròdiga en aquest aspecte com en tants altres". És sabut, afegeix el nét, "que bona part de culpa de les desavinences entre les persones, famílies i nacions la té la llengua".

La segona part, ara recuperada, conté, diu Xavier Garcia, una informació molt fidedigna de com evolucionaven, juntament amb el seu esperit, les coses i les persones, no solament al seu poble, sinó també a Barcelona, on va viure i treballar, en una primera estada, entre el 1925 i el 1926, quan intentà sense èxit entrar en una redacció periodística i, en una segona, entre el 1928 i el 1929, quan va fer el servei militar a Marina i estudià per a sanitari. És el relat d'un període clau en la vida de Bladé, quan passa del noi aviciat pels avis materns a haver d'espavilar-se sol. El relat d'aquesta progressió "és senzillament fascinant", diu Xavier Garcia, perquè confirma allò que Bladé mateix va deixar escrit en un altre lloc de la seva obra: "A l'edat de vint anys tots estem ja editats."

Artur Bladé i Desumvila, el gran escriptor de l'Ebre, un dels primers autors memorialistes del segle XX.